

Aleksandra Więk, Piotr Milc

Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

Tajemniczy świat biblioteki tradycyjnej i cyfrowej — warsztaty w ramach Małopolskiej Nocy Naukowców

25 września 2015 roku miała miejsce dziewiąta edycja Małopolskiej Nocy Naukowców, koordynowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Ideą przyświecającą wydarzeniu jest pokazanie zagadnień naukowych i pracy naukowców poprzez zabawę, w sposób przystępny i zrozumiały nawet dla najmłodszych. Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie włączyła się w Noc Naukowców już po raz drugi.

W tym roku przygotowane zostały warsztaty pt. Tajemniczy świat biblioteki tradycyjnej i cyfrowej, a w ich ramach znalazła się prelekcja, pokaz multimedialny, konkursy, gry i zabawy związane z działalnością biblioteki oraz prezentacja profesjonalnego sprzętu do digitalizacji zbiorów. Warsztaty skierowane były do dzieci w wieku od 8 do 10 lat.

Zgodnie z hasłem przewodnim celem spotkania było odkrywanie tajemników biblioteki tradycyjnej (od momentu zakupu książki do wypożyczenia jej przez Czytelnika) oraz cyfrowej (od książki papierowej do jej wersji cyfrowej). Mali odkrywcy mieli możliwość odwiedzenia najważniejszych oddziałów Biblioteki: Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, Magazynów i Konserwacji Zbiorów oraz Udostępniania Zbiorów — miejsc dostępnych zwykle tylko dla pracowników.

W każdym oddziale czekały inne atrakcje i zadania przygotowane przez pracującego w nim bibliotekarza, a ich rozwiązanie było warunkiem „zaliczenia” i otrzymania pieczątki na specjalnej karcie zadań. [Zdj. 1]

Młodzi adepci nauki przywitani zostali przez wicedyrektor Biblioteki Głównej — dr Renatę Zając oraz członków komitetu organizacyjnego. Po otrzymaniu imiennych identyfikatorów pod opieką bibliotekarzy wyruszyli na zwiedzanie kolejnych bibliotecznych oddziałów.

Zdj. 1. Przywitanie uczestników warsztatów. Fot. P. Milc.

Zdj. 2. Młodzi naukowcy poznają magazyny Biblioteki Głównej UP. Fot. P. Milc.

Zdj. 3. W Wypożyczalni... Fot. P. Milc.

Zdj. 4. Prezentacja najstarszych egzemplarzy księgi inwentarzowej. Fot. P. Milc.

Zdj. 5. W Oddziale Digitalizacji i Reprografii Zbiorów. Fot. P. Milc.

Zdj. 6. Na zakończenie wizyty każdy otrzymał pamiątkowe upominki. Fot. P. Milc.

Pierwszym przystankiem na wycieczce po bibliotece był Oddział Magazynów i Konserwacji Zbiorów. Najmłodsi zapoznali się w nim z ważnymi pojęciami związanymi z pracą bibliotekarzy (m.in. sygnatura biblioteczna, rewers kartkowy i elektroniczny) oraz z ciekawymi zbiorami Biblioteki z zakresu literatury dziecięcej i młodzieżowej. Dużą atrakcją okazała się też możliwość poznania działania elektronicznie sterowanych regałów bibliotecznych. Uczestnicy mogli samodzielnie przesunąć regał biblioteczny i odnaleźć konkretne publikacje wśród półek. Na zakończenie tej wizyty przyszedł czas na rozwiązanie zadania – wspólnie z bibliotekarzem najmłodsi wyszukali w magazynie książki zamówione na rewersach bibliotecznych [Zdj. 2].

Kiedy już wszystkie zamówienia zostały zrealizowane, książki wraz z rewersami trafiły do Oddziału Udostępniania Zbiorów. Tam uczestnicy warsztatów mogli zobaczyć jak działa system wypożyczania, mogli też samodzielnie wypożyczyć oraz zwrócić książki. Na zakończenie tej części każde z dzieci otrzymało specjalne pamiątkowe książeczki [Zdj. 3].

Kolejnym punktem wycieczki po bibliotece był Oddział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Najmłodsi poznali specjalny system, który ułatwia katalogowanie książek, zobaczyli też księgę inwentarzową. Młodzi naukowcy dowiedzieli się jaką drogę musi pokonać książka zanim z półki w księgarni trafi na regał w magazynie biblioteki. Dzieci zaciekały się również tym, czego same nie pamiętają, a co w bibliotece wcale nie jest taką odległą historią – zobaczyły tradycyjną maszynę do pisania i najstarsze, ręcznie wypełniane, egzemplarze księgi inwentarzowej [Zdj. 4].

Po zapoznaniu się z biblioteką tradycyjną przyszedł czas na odkrywanie tajemnic biblioteki cyfrowej. Na początku w Oddziale Informacji Naukowej uczestnicy obejrzeli specjalny pokaz multimedialny. Dwóch bohaterów – Wiki i Fazi spotykają się na korytarzu biblioteki i tak od słowa do słowa wywiązuje się między nimi dyskusja na temat digitalizacji, ebooków oraz różnic pomiędzy książkami tradycyjnymi i elektronicznymi.

O tych ostatnich dzieci mogły przekonać się same – do porównania otrzymały trzy postacie tej samej książki – Baśnie Andersena w wydaniu papierowym, na czytniku ebooków oraz w bibliotece cyfrowej.

Jednak specjalna atrakcja czekała na dzieci na koniec wycieczki i odkrywania biblioteki. Poznane informacje młodzi naukowcy mogli zweryfikować w praktyce podczas prezentacji sprzętu do digitalizacji zbiorów przeprowadzonego przez bibliotekarza z Oddziału Digitalizacji i Reprografii. Dodatkowo każdy z uczestników mógł samodzielnie zeskanować swoją stronę i w ten sposób przy wspólnej pracy wszystkich dzieci udało się zdigitalizować kolejną książkę [Zdj. 5].

Na zakończenie spotkania każdy uczestnik otrzymał imienny dyplom „Przyjaciela Biblioteki” oraz prezenty. Zadowolone twarze najmłodszych wyraźnie świadczyły o tym, że wycieczka bardzo się podobała. Dzieci poznały podstawowe różnice między książką elektroniczną i tradycyjną, mogły samodzielnie

zeskanować fragmenty książek, a także poznały jak funkcjonuje biblioteka zarówno ta tradycyjna, jak i cyfrowa.

Projekt „Tajemniczy świat biblioteki tradycyjnej i cyfrowej” realizowany był w ramach Małopolskiej Nocy Naukowców 2015. Wzięło w nim udział dwadzieścia ośmioro dzieci wraz z opiekunami [Fot. 6].